

Briselē, 2016. gada 13. jūnijā
(OR. en)

9216/16

ECOFIN 458
UEM 205
SOC 322
EMPL 219
COMPET 292
ENV 338
EDUC 193
RECH 185
ENER 201
JAI 449

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9133/16 ECOFIN 424 UEM 174 SOC 288 EMPL 184 COMPET 261 ENV 305 EDUC 161 RECH 153 ENER 166 JAI 411 - COM(2016) 336 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Luksemburgas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2016. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2016) 336 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

**par Luksemburgas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Luksemburgas 2016. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17.–18. martā. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011², 2015. gada 26. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Luksemburga nebija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārskatu. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku. Eiropadome atbalstīja šo ieteikumu 2016. gada 18.–19. februārī, un 2016. gada 8. martā Padome to pieņēma³. Ņemot vērā to, ka Luksemburgas valūta ir euro un ekonomikas un monetārajā savienībā starp ekonomikām ir ciešas savstarpējās saiknes, Luksemburgai būtu jānodrošina pilnīga un laicīga minētā ieteikuma īstenošana.
- (2) 2016. gada ziņojums par Luksemburgu tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā tika izvērtēti Luksemburgas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, un Luksemburgas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.
- (3) Luksemburga 2016. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2016. gada valsts reformu programmu un 2016. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

³ OV C 96, 11.3.2016., 1. lpp.

- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu norādes par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (5) Uz Luksemburgu pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2016. gada stabilitātes programmā plāno 2017. gadā panākt līdzsvarotu budžetu un pēc tam – nelielu budžeta pārpalikumu, līdz 2020. gadam sasniedzot 0,4 % no IKP. Vidēja termiņa budžeta mērķis tiks ievērots visā programmas laikā. Tomēr Luksemburgas stabilitātes programmā ir norādīts, ka vidēja termiņa budžeta mērķis mainīsies – no strukturālā pārpalikuma 0,5 % apmērā no IKP (līdz 2016. gadam) uz strukturālo deficītu 0,5 % apmērā no IKP (no 2017. gada). Saskaņā ar stabilitātes programmu sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP pakāpeniski palielināsies, 2020. gadā sasniedzot 23,5 % no IKP. Makroekonomiskais scenārijs, kas ir šīs budžeta prognozes pamatā, ir ticams, izņemot 2017. un 2018. gadu, kuros tas ir labvēlīgs. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka 2016. gadā strukturālais pārpalikums samazināsies līdz 1,4 % no IKP un 2017. gadā – līdz pat 0,3 % no IKP, tādējādi joprojām pārsniedzot vidēja termiņa budžeta mērķi. Iespējamās turpmākas novirzes tiktu novērtētas, ņemot vērā prasību, ka strukturālā balance ir jānotur vidēja termiņa budžeta mērķa līmenī, paturot prātā nepieciešamību nodrošināt publisko finanšu stabilitāti ilgtermiņā, it īpaši pensiju jomā. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka ir sagaidāms, ka Luksemburga ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (6) Luksemburgas iestādes ir darījušas zināmus galvenos elementus vispusīgajā nodokļu reformā, kurai būtu jāstājas spēkā 2017. gadā. Reformā ir paredzēti grozījumi galvenokārt tiešo nodokļu jomā attiecībā gan uz fiziskām personām, gan uz komercsabiedrībām. Tās nolūks ir uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes pakāpeniska samazināšana (ar mērķi palielināt konkurētspēju) un iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresivitātes palielināšana (ar mērķi palielināt taisnīgumu). Vienlaikus atsevišķu nodokļu izdevumu palielinājums, it īpaši saistībā ar mājokļiem, rada risku, ka tiks sašaurināta nodokļa bāze. Luksemburgas nodokļu sistēmas uzbūvi var ietekmēt arī dažas starptautiskas norises, kas vērš uzmanību uz to, ka vismaz daļa no nodokļu ieņēmumiem nav stabila. Lai nodrošinātu to prognozējamību, ir nepieciešams vairāk paplašināt nodokļa bāzi, konkrēti, pārskatot pašlaik zemo namīpašumu nodokli un lielākā mērā izmantojot alternatīvus avotus, tostarp vides nodokli. Šajā ziņā intelektuālajam īpašumam piemērojamo nodokļu regulējuma atcelšana dod iespēju nedaudz paplašināt uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi. Nodokļu reformu pieņemšana un īstenošana arī turpmāk tiks cieši uzraudzīta Eiropas pusgada ietvaros.
- (7) Luksemburgas iestādes, atzīdamas riskus, kas saistīti ar lielo atkarību no finanšu sektora, ir mēģinājušas panākt ekonomikas dažādošanu. Ņemot vērā valstī pastāvošo augsto darbaspēka izmaksu līmeni, darbībām ar augstāku pievienoto vērtību ir potenciāls attīstīt alternatīvus izaugsmes avotus. Tādēļ sekmīga Luksemburgas ekonomikas dažādošana lielā mērā ir atkarīga no tiem sektoriem, kurus mazāk ietekmē darbaspēka izmaksu līmenis. Tie lielā mērā balstās uz pētniecību un inovāciju, kas parasti ir tehnoloģijietilpīgas un zinātņietilpīgas. Arī jau sekmīgā nefinanšu pakalpojumu sektora turpmāka paplašināšanās varētu palīdzēt dažādot ekonomiku. Mazinot vai likvidējot esošos šķēršļus, kas traucē ieguldījumiem un inovācijai, tādējādi ierobežojot ekonomikas attīstību, tiktu atraisīts inovācijas potenciāls un veicināta ekonomikas dažādošana. Publiskā sektora ieguldījumi pārsniedz eurozonas vidējo rādītāju, savukārt privātā sektora ieguldījumu apjoms atpaliek. Lai saglabātu izaugsmes perspektīvas, ir būtiski noturēt augstu ieguldījumu līmeni. Ziņojumā par Luksemburgu ietvertā analīze liecina, ka Luksemburgā salīdzinājumā ar pārējām Savienības dalībvalstīm ir visierobežojošākais regulējums attiecībā uz darījumdarbības pakalpojumiem un mazumtirdzniecības uzņēmumu dibināšanu. Galvenie ierobežojumi ir saistīti ar prasībām attiecībā uz līdzdalību pamatkapitālā, balsstiesībām, vairākdisciplīnu ierobežojumiem darījumdarbības pakalpojumu sektorā, kā arī ar darbību un dibināšanu saistītām prasībām mazumtirdzniecības sektorā.

- (8) Nesenajās desmitgadēs pieredzētais pastāvīgais dzīvojamo māju cenu pieaugums kopā ar prognozēto iedzīvotāju skaita un nodarbinātības spēcīgo attīstību nākamajos gados varētu kļūt par šķērslī paredzētajam iedzīvotāju skaita un darbaspēka pieaugumam. Šādu izredžu varbūtību vēl vairāk palielina tas, ka ekonomika lielā mērā ir atkarīga no kaimiņvalstīs dzīvojošu augsti kvalificētu darba ņēmēju darba, kas veido apmēram vienu trešdaļu no nodarbināto personu kopskaita. Dzīvojamo nekustamo īpašumu cenu dinamiskuma virzītājspēks ir neatbilstība starp pieprasījumu un piedāvājumu, it īpaši par pieņemamu cenu pieejamu mājokļu trūkums. Nepietiekama jaunbūvēm izmantojamās zemes pieejamība un nepietiekami administratīvās darbības rezultāti attiecībā uz būvatļauju piešķiršanas procedūrām mazina mājokļu piedāvājuma elastīgumu. Ņemot vērā mājokļu piedāvājuma neelastīgumu, ir ļoti ticams, ka arī ievērojama daļa no nodokļu subsīdijām, kas pieejamas saskaņā ar pašreizējo politiku, tiks kapitalizēta dzīvojamo māju cenās. Varētu pastiprināt arī centienus nodrošināt sociālos mājokļus par pieņemamām cenām. Pašreizējais mājokļu tirgus ne tikai attur no mājtsaimniecības pastāvīgās adreses pārcelšanas uz Luksemburgu, bet arī saasina satiksmes sastrēgumu un piesārņojuma problēmu. Arī jaunās demogrāfijas prognozes, kas minētas 2015. gada ziņojumā par novecošanu, norāda uz nepieciešamību novērst kavēkļus ieguldīšanai transporta un mājokļu jomās; tās būtu jāatspoguļo četros topošajos sektoru plānos par mājokļiem, transportu, saimnieciskās darbības zonām un zaļajām ainavām.
- (9) Ekonomikas dažādošanas sasniegšanu varētu ierobežot tas, ka darba samaksas attīstība dažos sektoros varētu neatbilst ražīguma attīstībai. Tas papildus ierobežo sektorus, uz kuriem var orientēties, galvenokārt sektorus ar augstu pievienoto vērtību. Pēdējās desmitgades laikā Luksemburgā darbaspēka izmaksas uz vienu vienību ir augušas straujāk nekā lielākajā daļā eurozonas dalībvalstu. Darba samaksas automātiskajai indeksācijai visas ekonomikas mērogā ir nozīme darba samaksas atšķirību ierobežošanā starp dažādiem sektoriem un tā varētu novērst to, ka tiek ņemtas vērā darba ražīguma atšķirības. Tomēr stagnējošā zemas inflācijas vide ir aizkavējusi darba samaksas automātiskās korekcijas aktivizēšanu un veicinājusi to, ka darba samaksas apmēra izmaiņas ir mērenas. Paralēli vājai darba samaksas apmēra attīstībai un ražošanas apjoma kāpumam tagad ir samazinājies izmaksu konkurētspējas zudums. Šajā kontekstā būtu pamatoti novērot darba samaksas apmēra attīstību.

- (10) Viens ilgtermiņa risks joprojām ir ar iedzīvotāju vecumu saistītās saistības, it īpaši attiecībā uz pensiju izmaksām. Ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos, Luksemburga ir guvusi nelielus panākumus, mazinot starpību starp likumā noteikto un faktisko pensionēšanās vecumu. Parlamentam 2015. gada jūlijā tika iesniegts likumprojekts, ar ko paredzēts veikt grozījumus priekšlaicīgas pensionēšanās shēmās. Tomēr, lai arī viena shēma tiks likvidēta, citām pirmspensionēšanās shēmām tiks daļēji atviegloti pieejamības nosacījumi. 2015. gada jūlijā tika pieņemts likums par strādājošo invalīdu pārklassificēšanu, un kopš 2016. gada 1. janvāra tas tiek īstenots. Ar šo likumu tika palielinātas strādājošo invalīdu iespējas palikt darba tirgū, un līdz ar to tas nozīmē to personu skaita samazināšanos, kuras sāk izmantot priekšlaicīgas pensionēšanās shēmu. Priekšlaicīga pensionēšanās joprojām ir plaši izplatīta, un stimuli strādāt ilgāk ir ierobežoti. Joprojām trūkst pilnīgas stratēģijas attiecībā uz vecuma politiku, lai panāktu, ka vecāki darba ņēmēji ilgāk paliek nodarbināti, un nodrošinātu stimulus un prasmes, kas viņiem dotu iespēju atgriezties darbā. Parlamentā joprojām tiek apspriests "vecuma pakts", kura mērķis ir veicināt, ka komercsabiedrības ar vairāk nekā 150 darbiniekiem patur darbā vecākus darba ņēmējus.
- (11) Kā paredzēts 2012. gada pensiju reformā, reizi piecos gados kopš reformas pieņemšanas būtu jāveic pensiju sistēmas ilgtspējas novērošana un izvērtēšana. Valdība ir apstiprinājusi nodomu izvērtēšanu sākt jau 2016. gadā, nevis 2017. gadā, kā sākotnēji plānots, un ir izveidojusi darba grupu pensiju lietās, kuras uzdevums ir veikt minēto izvērtēšanu. Nav gūti nekādi panākumi likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sasaistē ar paredzamo mūža ilgumu, kā to iepriekš ieteica Padome. Luksemburga ir vienīgā dalībvalsts, kurā attiecībā uz laikposmu no 2013. līdz 2060. gadam nav paredzēta likumā noteiktā pensionēšanās vecuma un priekšlaicīgas pensionēšanās vecuma turpmāka paaugstināšana. 2015. gada ziņojumā par novecošanu prognozētais ar sabiedrības novecošanu saistīto izdevumu palielinājums ir pārskatīts un samazināts, tomēr šis samazinājums ir izskaidrojams gandrīz vienīgi ar labvēlīgākām demogrāfijas prognozēm – apstākļos, kad nav pieņemtas nekādas jaunas reformas. Pat pēc minētās pārskatīšanas šis prognozētais palielinājums pensiju izdevumos joprojām ir augstākais Savienībā. Turklāt Luksemburgai aktuāli ir riski, kas saistīti ar sagaidāmo ilgtermiņa aprūpes izdevumu palielinājumu, kura attiecība pret IKP ir viena no augstākajām visās dalībvalstīs. Šķiet, ka to savukārt ietekmē Savienībā augstākais prognozētais apgādājamo personu īpatsvara pieaugums līdz 2060. gadam. Ir veikti sagatavošanas darbi saistībā ar reformu, kuras nolūks ir nodrošināt ilgtermiņa aprūpes apdrošināšanas ilgtspēju ilgtermiņā.

- (12) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Luksemburgas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Luksemburgai adresētajiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Luksemburgā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jāstiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. un 2. ieteikumā.
- (13) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu un uzskata ⁵, ka ir sagaidāms, ka Luksemburga ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus,

⁵ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO Luksemburgai 2016. un 2017. gadā IESAKA rīkoties šādi.

1. Nodrošināt valsts pensiju ilgtermiņa ilgtspēju, paaugstinot faktisko pensionēšanās vecumu, ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos un palielinot stimulus strādāt ilgāk un likumā noteikto pensionēšanās vecumu sasaistot ar izmaiņām paredzamajā mūža ilgumā.
2. Likvidēt šķēršļus ieguldīšanai un inovācijai, kuri ierobežo ekonomikas attīstību darījumdarbības pakalpojumu sektorā. Risināt kavēkļus, kas apgrūtina ieguldīšanu mājokļos.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
